

MAGYAR SÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Kölyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.-	Negyedévre — — — — — 3.00
Félévre — — — — — 6.-	Félévre — — — — — 7.-
Egész évre — — — — — 12.-	Egész évre — — — — — 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések postai számlával, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 3 fillér.

Gróf Széchenyi István.

Budapest, február 16.

«Halálos álomba merültem, majd ki vala törülve már a nemzetek sorából a magyar. Buta önfeledésben lábaival tapodta ami emberek között a legszentebb s szinte csak ez vala életének jele. Virradni kezd szebb hajnal, új lelkesedés ébred, gyul a honszeretet égi tüze s feltámad hamvaiból az egész emberiség díszére egy nemzet, mely ezer év viszontagságai közt soha, még soha nem felejthető ki magát férfiu korra. Akinek nincs hazája, nincs honi bölcsője, nem értheti, mily kín, mily öröm, mily tébolyodásig kimagyarázhatatlan érzés: imádni a hazát s azt mind mélyebbre s mélyebbre sülyedni s végképp élet nélkül meredve látni s lenni viszont tanuja, mint ébred, mint fordul az élet felé vissza. *Igy tére sirhantjától nemzetünk is az élők közé.*»

Több mint hetven esztendővel ezelőtt, gróf Széchenyi István lelkéből fakadtak ezek a szavak. És ma, amikor őt állítom az ismét olyan igen mélyre, még sokkal mélyebbre sülyedt magyar nemzet elé, hogy az ő nagy lelkének ragyogó világossága, az ő erős szívének gyújtó melege behasson ennek a mélységnek sötét utvesztőibe — azért idézem éppen ezeket a mondatokat, mert ezek legtisztább erkölcsi érzésekről, a legnagyobb önzetlenségről, a legnemesebb idealizmusról tesznek tanúságot és mert ez a lángoló hazaszeretet, ez a nagy önzetlenség és ez a nemes idealizmus sugárzik annak a könyvnek minden sorából, melyből ezeket idézem: A «Hunnia» című könyv ez, amely könyvével Széchenyi a magyar nyelvért, a magyar nyelv jogaiért szállott síkra. Nagy önzetlenség, nagy szeretet, nagy idealizmus és nagy bátorság kellett akkor ehhez, mikor az elfajult magyarság ábrándozónak csufolta azt a nemes kisebbséget, mely arra törekedett, hogy Magyarországon a magyarok közé, a holt latin nyelv helyébe az élő magyart lehessen behozni.

Széchenyiben nemcsak meg voltak ezek a nagy tulajdonságok, de olyan erőteljesen nyilvánultak minden eselekedeteiben, olyan fénykörrel öveztek az ő hatalmas egyéniségét, hogy az aléltásba merült nemzet éppen az ő egyéniségének elbűvölő hatása alatt ébredt új életre.

Gróf Széchenyi István a magyar nemzetet a végső pusztulástól mentette meg. Nagy alkotásai új korszakot nyitottak, széles alapot teremtettek a továbbfejlődésre.

«Magunkat kiképezni lehető legnagyobb nemzeti erőre, mert csak az erős szabad és csak a szabad ember boldog... henyélve, pipázva vagy hiu ábrándozással, gőgös, féltékeny tudománygal nemzeti nagyságot elérni nem lehet... és azért sohase fog tűzni valódi áldás világa Magyarországra, míg lelkesebb része keserű könyvekkel, vérző szív-

vel, törődött kebelével maga magának, sőt az egész világnak őszintén, nyavalyáinak legmélyebb forrásáig meg nem vallja, hogy nemzeti teste, természetelleni okoknál fogva, veszedelmes álomkórba merült, eképp legnagyobb bajokkal tengődő, mind erkölcsében, mind gazdasági és kereskedelmi helyzetében, mind házi viszonyaiban, mind szokásaiban lehető legalantibb lépcsőn áll; minden becsese lelkesebb részének elszánt, férfias akaratában: inkább nem élni, mint a polgári erény útját nem járni — van.»

Nemzetünk legjobbjainak, a magyar társadalom, a magyar nép lelkesebb és még egészséges részének idézem nagy Széchenyi István grófnak emez intelmeit. Ha valaha, úgy most igazán szükséges, hogy magunkba szállva az ő ideális és magasatos egyéniségének erejéből merített férfias bátorsággal, teljes őszinteséggel tárjuk föl rettentő hitványosságainkat, szívet, lelket megmérgező nyavalyáinkat és bevalljuk minden szépitgetés nélkül, hogy lelkünkben majdnem egészen kiveszték az ideálok, szívéből a nemesebb érzések, hogy alig van már férfias bátorságunk, mert elpusztította ezeket a durva, kiméletlen önzés, az érzéki élet kultusza és az aranyborjú imdása.

Élni, élvezni. Érzékeinknek kéjt, testünknek gyönyörűséget szerezni, henyélni és paráználkodni, pénzt, sok pénzt, bármily áron pénzt szerezni s azt az érzéki élet kultuszában, örült könnyelműséggel elfecsérelni: ez a magyar nemzet életfájának emésztő férgek, gyilkoló nyavalyája. Ennek a tobzódó életnek bódító mérge hatja át a magyar nemzet testét. Ez emészt fel erejét, férfias bátorságát. Ez sorvasztja és öli ki lelkéből az ideálokat, szívéből a nemes érzéseket. Ez teszi beteges vágyai nyomorult rabszolgájává. Ez teremtette meg Magyarországon azt a rabszolgasereget, mely pénzért mindenre kapható.

Nyomorúságunk felismerése és azon őszinte és becsületes törekvés nélkül: hogy inkább meghalni, mint az erény és erkölcs útjáról letérni, ebből a sötét utvesztőből és mélységes sülyedésből nincs kigazolás. Hogy ez az őszinte és becsületes törekvés hasson át mentől több szívet, ideálokra és példákra van szükség. Ezért állítom a mélyre sülyedt magyar nemzet elé Széchenyi István grófnak dicső és nemes alakját. Ezért idézem az ő bölcs intelmeit, ezért irtam ide az ő tiszta idealizmustól sugárzó mondásait.

Az ő nemes alakja, az ő tiszta és munkás életének példája vezessen és lelkesítsen minket abban a nagy küzdelemben, melytől hazánk és nemzetünk élete és jövője függ.

Tóthvárad Kornis Elemér.

Budapest, február 16.

Időközi választások. A Pichler Győző halálával megüresedett kölesdi választókerületben tegnap gróf Benyóoszy Rezső függetlenségi pártit választották meg 1038 szótöbbséggel Simoncsics Elemér szabadelvű párti jelölt 892 szavazata ellen. A szintén függetlenségi párti programmal fellépett Szeless Adorján egy szavazatot sem kapott.

A csikszederdai kerületben — mint jelentik — a választóközösség egy része dr. Györfpál Domokos függetlenségi párti jelölt körül csoportosul. Kardhordó Árpád kijelentette, hogy ő a jelöltségtől visszalép. Egyedi Arthurnak, a kormánypárti jelöltnek kevés kilátása van a győzelemre.

Az itlyefalvai kerületben a függetlenségi és 48-as választók, akiknek jelöltje dr. Nagy György, tegnap nagy pártgyűlést tartottak. A központ részéről Ráth Endre képviselő vett részt a gyűlésen.

Változás a M. Á. V. adminisztrációjában. A vasárnapi minisztertanács — mint a Pol. Ért. jelenti — az államvasutak adminisztrációjában eszközözendő reformok dolgában is döntött. Az újítás célja a központi igazgatás decentralizációja és az üzletvezetőségek hatáskörének kibővítése, ami jelentékeny megtakarításokkal fog járni. A kereskedelmi miniszter az adminisztráció egyszerűsítésénél a porosz mintát vette alapul.

Krónika.

Budapest, február 16.

Tegnap a király Széll Kálmán volt miniszterelnököt hosszabb magánkihallgatáson fogadta. E kihallgatás alkalmával a volt kormányelnök meggyőződött arról, hogy a felség rövid betegsége után teljesen visszanyerte szellemi és politikai erejét s fáradhatatlan érdeklődéssel intézi az állam ügyeit. Széll Kálmán bár mint a delegáció alelnöke jelentkezett az uralkodónál, ehhez a kihallgatáshoz magyar politikai körökben még is bizonyos találgatásokat fűznek. Nevezetesen azt, hogy a király a magyar politikai helyzetre vonatkozólag kérte ki a volt miniszterelnök véleményét. Ebből az alkalomból a kormánypárti sajtó most teljes erővel hangoztatja, hogy gróf Tisza István jelenlegi és Széll Kálmán volt miniszterelnök között a legteljesebb politikai egyetértés uralkodik. Ellenzéki oldalról erre azt mondják, hogy ha a dolog tényleg így áll, akkor kár azt olyan feltűnő erővel bizonyítani.

A delegáció tegnapi ülésén az okkupált tartományok költségvetési vitájánál mutatkozott be először Burján közös pénzügyminiszter úgy is, mint Bosznia és Hercegovina polgári kormányzója.

Mondanunk sem kell, hogy a legnagyobb előzékenységgel fogadták annak dacára, hogy expozéjának előterjesztése elől kitért azzal az őszinte indokolással, hogy még nagyon rövid idő óta vezet a bosnyák kormányzatot s így nem is lehetnek tapasztalatai arra, hogy már most egy teljes kormányzati programmal álljon elő. Azt azonban kijelentette, hogy mindenben elődje, Kállay Béni nyomdokain fog haladni, ami jó hatást kellett a magyar delegátus urak körében. Hangoztatta, hogy a megszállott tartományokat ille-

tőleg pénzügyi tekintetben nem lehet ok az aggodalomra, mert Bosznia és Hercegovina most már saját jövedelméből fedezheti közigazgatási kötségeit, sőt ebből még újabb befektetésekre is szép összeg jut. Hogy a megszállás katonai költségeit tovább is Magyarország és Ausztria viseli, arról nem is szólt a közös pénzügyminiszter, aki különben oly szépnek festette a bosnyák állapotokat, hogy örvendünk kellene, ha a magyar állapotok is ilyenek lennének. A külügyek tárgyalásánál Szemere Miklós mondott hazafias szelleműl áthatott beszédet, melyben kiemelte a hármasszövetség fenntartásának szükségességét s az Oroszországgal való jó viszony ápolását. Delegátusaink és a magyar miniszterelnök beszédéből általán az a reménység hangzott ki, hogy a Balkán-félszigeti állapotokra nem lesz hatása az orosz-japán háborúnak.

A delegációkban elhangzott békés nyilatkozatok ellenében ma Magyarország-Ausztria haderejének mozgósítására vonatkozólag a következő táviratot kaptuk Rómából:

A *Tribuna* hevesen támadja és azzal gyanúsítja Ausztria-Magyarországot, hogy titokban fegyverkezik és készül a Balkánon. Már mozgósított is 300.000 embert s az első expedíció, mely kizárólag magyar csapatokból fog állani, körülbelül 30.000 emberből, már legközelebb elindul Triesztből Macedóniába.

A *Tribuna* megjegyzi, hogy értesülései egy magasrangú tábornoktól valók, aki a közös hadügyminiszteriumban Bécsben nagyfontosságú állást tölt be.

A magyar képviselőháznak és delegációnak egyik katonai dolgokban járatos tagja, Bolgár Ferenc újságcikkben írt a katonai oktatás reformjáról. E cikknek rövid összefoglalása a következő:

A hadseregben negyvenhárom százalék a magyar legénység, tehát a tisztikar negyvenhárom százalékának is magyarnak kell lennie. Ellenben tényleg úgy van, hogy kétezeröt száz magyar tisztel kevesebb van ma a hadseregben, mint amennyinek kellene lennie, ami a hadsereg 15.000 főre rugó tiszti béreltszáma mellett óriási hiány. A 43 : 57 százalék arányában osztrák részből évente 522, magyar részből 378 tisztet kellene nevelni. Mivel magyar ez időtájt csak 264 nevelődik, ezután évente száztizennégygyel kell többet nevelnünk, természetesen az osztrákoknak ennnyivel kevesebbet. Bolgár számitása szerint pedig még így is *tízennyel esztendő* kellene ahhoz, hogy előálljon a 43 : 57 százalék

aránya, de természetesen csak úgy, ha az általános létszámbelihiánynak, 1155-nek a betöltése tisztán nekünk hagyatuk át.

Mi már tegnapi számunkban elmondottuk a katonai oktatás reformjára vonatkozó nézeteinket, amely reformokban mi előrehaladást látunk, már csak azért is, mert meg van törve az a jég, mely eddig a magyar nemzeti szellemet megfagyasztotta az együttes véderő kötelékében.

A budapesti politikai pártkörökben különben tegnap este csend és némaság honolt. A Kossuth-pártban leginkább annak örvendeztek, hogy *Pichler Győző* helyébe Kossuth Ferenc rokonát gróf *Benyovszky* Rezsőt választották meg Kölesden képviselőnek.

A delegáció.

Budapest, február 16.

Tegnap volt a delegációnak első érdemleges ülése, melynek a főtárgya a külügyi jelentés volt. *Falk* Miksa előadó röviden érintette az orosz-japán háborút s úgy ő, mint a delegáció többi tagjai is megnyugvással vették tudomásul monarchiánk semlegességét.

Szemere Miklós a hármasszövetség megszilárdítása s Oroszországhoz való barátságos viszonyunk érdekében az előre látó politikai alapos tudásával mondott általános tetszéssel fogadott beszédet.

Ma folytatta az országos bizottság a külügyi költségvetés tárgyalását. Tárgyalás előtt gróf *Apponyi* Albert azért intézett interpellációt a külügyminiszterhez, mert a tengerészeti szerződések tárgyalása alatt Magyarország, mint Ausztriától teljesen különálló állam nem volt képviselve. Az interpellációra a külügyminiszter helyett *Müller* meghatalmazott s *Tisza* István gróf miniszterelnök válaszolt, aki a szerződés megkötésére nyilatkozott s kijelentette, hogy az nemsokára meg fog történni.

Apponyi Albert e kérdésnél a magyar kormány érdekeltségét látja fennforogni, ennél fogva az ügy érdemleges megvitatását a képviselőház ülésére tartja fenn.

A költségvetés tárgyalása során *Hódossy* Imre a vétőjogra nézve tartott hosszabb beszédet s a vétőjogban nemcsak az osztrák császárnak, hanem a magyar királynak az illetékességét is elismeri.

Megemlítjük még, hogy az osztrák delegáció is tartott ma ülést, melyen a hadügyi költségvetést tárgyalták.

A japán-orosz háború.

Budapest, febr. 16.

Amit ma jelentenek, azt holnap megcáfolják. Bizonyos csak a nagy bizonytalanság és az általános nyugtalanság, amely a kelet-ázsiai események hatása alatt Európát elfogta. Mindenütt, Németországban, Angliában, Franciaországban és Ausztria-Magyarországban is háborúra készülnek.

Megcáfolják azt a hírt, mely tegnap jelentette, hogy a japánok a csugari tengersizorban három orosz hadihajót fölrobbantottak volna. Egyáltalán nem annyira hírek, mint inkább cáfolatok azok, amelyek a harcterről hozzánk érkeznek. *Pflug* orosz tábornok híradása szerint vagy tizenkilencezer főnyi japán katonaság szállott partra Csemulponál, de a Korea belsejében történekről semmi megbízható jelentés nem érkezett.

Mai távirataink a következők:

A port-arthuri ütközet.

London, febr. 16.

A *Daily Mail* tudósítója, aki szemtanúja volt a port-arthuri tengeri ütközetnek, e hó 10-iki kelettel írja lapjának: A japánok részén egy hadihajó elsüllyedt, egy cirkáló harc képtelen lett, egy torpedó elmerült és egy torpedónaszádó, amely erősen megsérült, az oroszok elfogták. A japánok az elfogott orosz hajókat Sasebóba vitték s ott sietve dolgoznak kijávitásukon, hogy mentől hamarabb harcvonalba küldhessék. Sasebóba egy hadihajón szállították a halottakat és sebesülteket. Japán részből a halottak száma 5, köztük 3 tiszt, a sebesülteké 32, köztük 7 tiszt.

A japánok Mandzsuriában.

London, február 16.

Katonai szakkörökben arra magyarázzák azt a Port-Arthurból érkezett jelentést, hogy a japánok a mandzsuriai vasut mentén mutatkoznak, hogy a japán seregeknek sikerült Mandzsuriába betörniök s az orosz haderő képtelen volt a japánok partraszállását megakadályozni.

Alexejev bukása.

Berlin, február 16.

A Lokalanzeigernek táviratozzák Pétervárról, hogy Alexejev helytartó állása megrendült s utódjául Kuropatkin van kiszemelve.

Oroszok és japánok.

— A *Magyarság* tárcája. —
Írta: György Aladár.

Az ezredéves kiállítás napjaiban számos külföldi között egy japán író is ellátogatott hazánkba és a hírlapírók otthonában hosszabb ideig ismerkedett velünk magyarokkal. Élénk emlékezetemben van és most az aktualitás ismét előtérbe hozza azt az alakot egy nevezetes mondásával. Elmondotta ugyanis, hogy az ő tanulmányi utja tulajdonképp politikai Európa délkeleti részét, különösen pedig a Balkán-félszigetet akarja tanulmányozni főképp azért, hogy megismerje az oroszok eszejárását. Érti, hogy ennek az északi óriásnak polipkarja már közeledik feléjük (8 évvel ezelőtt!) és látva a veszedelmet, tanulmányozni akarja, hogyan működött ennek az óriásnak bal-karja itt Európában, különösen a Balkán-félszigeten.

Bámulatatos volt ennek a keletázsiai írónak éleslátása. Most már világosan látjuk a keletázsiai eseményeket. Csaknem közvetlenül azután, hogy Krim félszigetén az európai hatalmak rákoppantottak a muszka körmére, megkezdődött a «ragadozó polip» másik kezének tapogatása Ázsiában, egyelőre Bokharában és Perzsiában. Hosszabb idő múltán, midőn a sípkaszorosi csatározások után ismét rákoppantottak Európában a ragadozó muszka kezére, megkezdődött a nagy szibériai vasutnak mesés összegeket elnyelő bizar kiépítése és vele együtt a politikai aknamunka Kínában. Ismeretes az oroszok újabb tervezetése

Bulgáriában és Szerbiában, majd látszólagos közönyösségük a Balkán-félsziget állapotával szemben, de egvéjéül csodálatos szerepük a kínai boxerlázadásban, a szibériai vasut mandzsuriai szárnyának kiépítése, Port-Arthur esendez-océáni kikötő megszállása és más ily dolgok, melyek mind látszólagos apróságok voltak, de mégis azt eredményezték, hogy pár év óta már az oly hatalmas angolok is megrémültek, mert Perzsiában és Kelet-Indiában is meglátták a muszkák támadó kezét és Kínában, hol kevéssel azelőtt még ők voltak a kormányzók, Oroszország lett a vezető és döntő elem.

Valóban Oroszország fenyegető terjeszkedése az igazi oka a jelen keletázsiai háború világnak. A japánok, bár igen eszes és féltékeny nép, óvatossan hallgattak mindaddig, míg Oroszország csak Kínát és az angol katalmat fenyegette és illetőleg most sem tiltakoznak az ellen, hogy az oroszok lettek az urak az óriási Mandzsurián, melynek határai csaknem Pekingig nyulnak. De tiltakoznak és pedig titkolódzás nélkül, éles szemrehányásokkal, az ellen, hogy az oroszok már Korea félszigetén is le akarnak telepedni és régi szokásukhoz képest «érdekeiket biztosítani» törekuszenek. Korea ugyanis önálló ország névleg, bár a kínaiak hűbérese, valóban azonban oly összeköttetésben áll Japánnal, hogy kereskedelmi forgalmának háromnegyed része Japánból ered és Japánnak Kína és Oroszországon kívül egyedül Koreával van egyenes összeköttetése a szárazfölddel.

Nem kisebb fontosságú kérdés idézte elő ennél fogva a legújabb keletázsiai forrongást.

A japánoknak, kik csak nemrég szereztek nagy hírnevet maguknak az óriási Kína megverésével és kik általában egy emberöltő óta oly sok bámulatra méltó eredményt mutathattak fel, életkérdés az, hogy Oroszország további terjeszkedését meggátolják. Amaz esetben, ha Koreában is az orosz lenne az ur, Japán ipara és kereskedelme rögtön megbénulna és a hatalmasan fejlődő ország gyors és állandó sorvadásnak indulna.

De hát lehetséges-e a kis Japánnak a nagy északi óriással sikerrel küzdeni meg?

A legutolsó kínai háború tapasztalatai azt mutatják, hogy van ebben valószerűség. Igaz, hogy Japánnak 50 millió lakosa sincs, Oroszországnak ellenben 130 milliónál is több, de nem kell felednünk, hogy a szibériai 5—6 millió lakosság is óriási területen szétszórva él és így a harcosok összehozása, különösen téli időben, rengeteg nehézségekkel jár és hogy ezenfelül Japánnak jelentékeny hadihajói vannak, melyek az orosz hadihajók működését könnyen meggátolhatják, még abban az esetben is, ha Angolország, melynek oly kiváló érdekében áll az oroszok keletázsiai terjeszkedését meggátolni, csak elméletileg lesz Japán segítségére.

Világos azonban, hogy az oroszok óvatossága is igen nagy. Tudjuk, hogy első nagyobb terfoglalásuk Kelet-Ázsiában is nagy ravaszsgal történt. A Pekinghez közel eső Port-Arthur kikötőt állítólag csak 25 évre bérelték ki a kínai kormánytól azon joggal, hogy Mandzsurián oda vasutat építenek, mivel az ő fő kikötőjükben, a sokkal inkább északra fekvő

A háboru hatása.

Lemberg, február 16.
Tokiban, Novezjelo falu közelében, az orosz határon a ruthén parasztság oroszellenes gyűlést tartott.
Berlin, február 16.

Pétervárról táviratozzák a Berliner Tageblatt-nak, hogy Mihájloviics Miklós irodalomtörténetíró tegnapi temetésén a nyílt sir körül a halotti búcsuztató beszédekben a szónokok mind a kormányt támadták, amely az országot háboruba keverte és a lakosságra nyomorúságot hozott. A rendőrség nem akadályozhatta meg ezt, mert a gyászközönség szándékosan úgy körülállotta a sirt, hogy a rendőrök közel sem juthattak és semmit sem hallottak.

Lemberg, febr. 16.
Podvolicka körül ötven főnyi kozákesapatot láttak, amely fel van fegyverkezve és fölténnyel is el van látva, akár csak háboruban. A kozákok megszöktek, hogy ne kelljen Kelet-Ázsiába menniök.

Prága, február 16.
Az orosz székesegyházban tegnap könyörgő istentisztelet volt az orosz fegyverek győzelméért. A székesegyházban jelen volt a cseh társaság színe-java.

Elfogott hajók.

New-York, febr. 16.
A New-York Heraldnak jelentik Csemulpóbból a hó 10-éről: A japánok Masampho kikötője körül elfogták a Rasbojnik nevű orosz ágyunaszádót és Sasoboba szállították.

A sárga veszedelem.

Berlin, febr. 16.
Az amerikai német lapok — mint a Berliner Tageblatt-nak New-Yorkból táviratozzák — japánellenes hangnak és azt hirdetik, hogyha Japán győzne, az a sárga veszedelmet jelentené. A New-York Herald írja, hogy a XX. században csak három világhatalom uralkodhatik: az Egyesült-Államok, Oroszország és Németország; az újvilágrész az Egyesült-Államoké, Európának a német világhatalom az ura, Ázsia pedig az orosz birodalomé.

Kína semlegessége.

Washington, febr. 16.
A Lazzan-ügynökség képviselője hivatalos részről arról értesül, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország hozzájárult Hay államtitkárnak Kína semlegességéről szóló és a hatalmak magatartását meghatározó körjegyzékéhez.

Vladivostokban, a tenger vize több hónapon át befagy. Ez a ravasz térfoglalás azután azt eredményezte, hogy a mandzsuk nagy országa, mely körülbelül háromszor akkora, mint Magyarország, ma már — nem jogilag ugyan, de a valóságban — orosz tartomány, akár csak, amint Bosznia sem lesz ismét, török tartomány. A 8000 km. hosszúságú nagy vasútvonal máris szoros összeköttetésbe hozta azt Oroszországgal és ez a kapocs — a tehetetlen Kínával szemben — évről-évre erősebb lesz. Hasonlóképp igyekezett Oroszország terjeszkedni Japán felé is. Egyáltalán nem fogyverrel. Nagyon szerényen csak azt akarja a hatalmas szomszéd, hogy kereskedelmi összeköttetés érdekében Koreában egypár kikötőt engedjenek át neki bérbe vagy letelepedési joggal, ahogy tetszik. Neki nincsenek ellenséges vagy éppen hódító céljai, hiszen birodalma így is rengeteg nagy.

Az oroszok és japánok szenvedélyes ellenségeskedése már hónapok óta tart. Egész Európa figyelemmel kíséri ezt a küzdelmet, hiszen Oroszország hatalmi helyzete és a keletázsiai viszonyok alakulása előre kiszámíthatatlan következményekkel jár. Csak a leginkább érdekelt fél, a nagy kínai nép, hallgat. Több száz millió ember lakik ott, néptömeg, mely száma nagyságával is dönthetne, de ez a tömeg hallgat és várja a küzdelem eredményét, melyet két veszedelmes ellenfele egymással folytat. Bizonyos pedig, hogy bármint végződjék a küzdelem, Kína helyzete is változni fog.

London, febr. 16.

A kínai követség titkára egy hirlaptudósító előtt akként nyilatkozott, hogy minden jel megerősíti azt a feltevést és reményt, hogy Kína és Japán között a jó viszony fenmarad. Eleinte alaposnak látszott az az aggodalom, hogy Oroszországnak sikerülni fog Kínát belevonnia a háboruba, de ez a törekvése megghiusult. Ha Kína mégis belekeveredik a háboruba, ami éppen sggel nincs kizárva, akkor Japánhoz fog csatlakozni.

A háboru és a Balkán.

Berlin, február 16.
A Localanzeigernek táviratozzák Belgrádból: Hír szerint a skupstina három millió dinárnyi tulkiadásra póthitelt fog megszavazni a hadügyi kormányknak a Balkánon készülő eseményekre való tekintettel. Ez az összeg katonai célokra, felszerelésekre szolgálna s a szerb alkotmány ama határozatán alapul, hogy a törvényhozás feloszlátása előtt a kormány katonai tulkiadásokra póthitelt vehet igénybe. Ez is annak a jele, hogy a skupstina feloszlátása és az új választások kiírása küszöbön van.

Berlin, február 16.
Szalonikiból táviratozzák a Berliner Tageblatt-nak, hogy Demerik orosz megbízott szerint nincs kizárva, hogy Bulgária vérszemet kap és háborus kalandokra vállalkozik, abban bizva, hogy Oroszország erejét leköti a kelet-ázsiai bonyodalom. Oroszország azonban nyugodt, hogy Ausztria-Magyarország loyálisan át fogja venni Bulgáriában és Macedoniában az orosz birodalom szerepét.

Az oroszok Japánban.

Páris, febr. 16.
A Petite Parisenne jelenti Tokióból: Orosz hadihajók, melyek valószínűleg Vladivosztozkából jönnek, közelednek a japán parthoz Csushima mellett. A hir nagy izgalmat keltett a lakosság között. A 100 millió jenes hadikölcsön aláírása március 1-én történik meg.

A borralaló.

Az újságokban ismét kísért az a furcsa ötlet, hogy pincérek borralalót be fogja szüntetni a kávék ipartestülete. Próbáljuk elképzelni, hogy a terv csakugyan megvalósul s a kávék nagy havifizetésekkel fogják rekompenzálni a kárvaltott pincéreket. (Persze úgy, hogy minden cikk árát husz százalékkal fölemelik.)

Az ebédutáni kávénál.

Egy pápaszemes ur. Pikkolót kérek.
Pincér. Hozom.
A pápaszemes ur. De ne két darab cukorral, minit tegnap. A pikkolóhoz minden tisztességes kávéházban három darab cukor jár.
Pincér. Helyes.
A pápaszemes ur. Hallja, maga talán azt hiszi, hogy a parlamentben van? Ne helyeseljen, hanem hozza gyorsan a pikkolót.
Pincér. Kérem.
A pápaszemes ur. Aztán annyit mondok, hogy forró legyen!
Pincér. Természetes.
A pápaszemes. Ne adjon annyi választ, hanem siessen a tűzkonyhára.
Pincér. (Megfontolt léptekkel cammog el a távoli tűzkonyha felé.)
Egy kopott-nyakkendős ur. (Ugyanannál az asztalnál.) Ez mégis botrány! Háromszor kérem a Illustrated London News-t s mindig a Felsőmagyarországi Közlönyt kapom. Hé, újsággyerek! Újsággyerek. Nos?
A kopott-nyakkendős. Micsoda beszéd az, hogy nos? Talán azt hiszed, hogy együtt őriztünk libát valamikor?
Újsággyerek. En sobase őriztem libát.
A kopott-nyakkendős. Ha viccelsz, mindjárt nyakonütök. Micsoda tónus ez? Igazán érdekes.
Újsággyerek. Kérem, én nem beszélhetek olyan tónusban, mint Pulszky Ágoston. En a második elemi osztályból léptem a közélet mezejére.
A kopott-nyakkendős. Hozod mindjárt a London Lews-t?

Újsággyerek. Nagyszerű! Miért ne hoznám? Hiszen azért fizetnek, hogy kegyeteket kiszolgáljam. (Lomha léptekkel távozik.)

A pápaszemes ur. (Egy arrafelé sétáló pincértől.) Mi lesz a pikkolómmal?

A sétáló pincér. Bocsnát, én szerződéseim szerint csak a délnyugati oldalon ülő vendégeket szolgálom ki. A kegyed pikkolójához tehát semmi közöm.

A pápaszemes. Ez mégis csak szemtelenség!
Az illetékes pincér. (Aki végre megjelenik a pikkolóval.) Ne lármazzon öreg, látja, hogy itt hozom a kávéját. No, igyék hát!

A pápaszemes. Hiszen ez a kávé jéghideg!

A pincér. Ez ismét az ön szokott tulzásainak egyike.

A pápaszemes. Es hol van a harmadik darab kockacukor?

A pincér. Sehol. A pikkolóhoz nem adunk többet két darabnál. Higyje meg, hogy szerénytelen, ha többet kíván.

A pápaszemes. (Egy darabig tűnődik, vajjon ne vágja-e a kávésbriket a konfidens pincér fejéhez? De hirtelen meggondolja magát. Suttogó hangon.) Hé, Lajos!

A pincér. No?

A pápaszemes. Hajoljon csak ide a fülemhez! (Halkan.) A borralalót ugyan eltörölték, de ha becsületesen kiszolgál, mindennap kap tőlem titokban öt krajcárt.

A pincér. (Lelkesen.) A nagyságos ur forró kávéát akar? Ebben a minutumban oit leszek! (Távozik. De tíz másodperc múlva gözölgő friss kávé s öt darab kockacukrot hoz.) Méltóztassék!

Az újsággyerek. (Ismét elhozza a kopott-nyakkendősnek a Felsőmagyarországi Közlönyt.) Itt az újság!

A kopott-nyakkendős. (Magánkivül.) Gazember! (Nyakon akarja ütni az újsággyereket, de egyszerre mást gondol.) Te, kölyök!

Az újsággyerek. Halljuk!

A kopott-nyakkendős. Ezután mindennap három krajcárnyi működési pótlékot kapsz tőlem, ha a lapokat rendesen elhozod!

Az újsággyerek. (Szolgálatkészen.) A nagyságos ur a London News-t parancsolja? (Elrohan s három másodperc múlva a két világrész összes illusztrált újságjait odacipelí a kopott-nyakkendős asztalához.)

A pápaszemes. (Nagy élvezettel szürcsölt a forró fekrét.)

A kopott-nyakkendős. (Nyakig belemérül az újságokba.)

A kávék. (Aki mindezt elégedetten nézi a sarokból.) Es még azt mondják, hogy a pincérek önzök! Lám, hogy borralaló nélkül is mily pompásan kiszolgálják a vendégeket! Sancho Panza.

NAPIHIREK.

Budapest, február 16.

— (Időjárás.) A depresszió Kelet felé nyomult és Nyugat-Oroszországra került, a maximum pedig Délen kiterjeszkedett. Európa időjárása lényegében a tegnaphoz hasonló maradt.

Hazánkban az időnek változékony jellege volt, kisebb-nagyobb lecsapódások majdnem mindentelét előfordultak. A hőmérséklet egyes helyeken a zérus fokon volt.

Jóslat:

Lényegtelen hőváltozással változékony idő várható némely helyen csapadékkal.

Hőmérséklet: + 0-8 C. fok.

— (Fejedelmi házasság.) Gmundenből jelentik, hogy a mecklenburgi nagyherceg esküvőjét Alexandra kumberlandi hercegnővel június hó 22-ére tűzték ki.

— (A hercegprimás állapota.) Vaszary Kólos hercegprimás állapotában, mint örömmel értesülünk, a javulás tartós jelleget öltött és most már bizonyosra vehető, hogy pár nap múlva elhagyhatja ágyát. Mellette állandóan dr. Kohl Medárd püspök foglalataskodik s ápolását Brunner Matróna testvér végzi. A hercegprimás teljesen nyugodtan töltötte az éjjelt s jóízűen fogyasztotta el táplálékát. A mai napon ismét számosan jelentek meg a budavári palotában, köztük Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter, Szápáry Pál gróf, Krizsán Mihály pápai kamarás, szemínáriumi igazgató, dr. Ott Adám plebános és még számosan.

— (Csillagkeresztes hölgyek.) Mária Jozefa főhercegnő ő császári és királyi fensége az 1904 évi február 8-án kelt legmagasabb elhatározásával Thurn és Taxis Erikné született wchinitzi és tettaui gróf Kinsky Gábiella gródnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— (Delegációs ebéd.) A Bécsben ülésező mindkét delegáció tagjai hivatalosak az e hó 20-án és 22-én megtartandó udvari ebédre.

— (A svéd király) végleges megállapodás szerint 24-én érkezik Bécsbe. Fogadtatására a 62. gyalogezred diszszázadát rendelték ki. A király a Hofburg idegenlakosztályában fog lakni; bécsi tartózkodását három napra tervezik. A megérkezés napján királyunk ebédet ad a svéd király tiszteletére, este Théâtre paré lesz az operaházban. 26-án Bécsből Abbáziába utazik a fejedelmi vendég.

— (Dungyerszky Lázár adomány.) *Dungyerszky Lázár* bácsszentalmási nagybirtokos ma befizette az Egyesült Budapest-Fővárosi Takarékpénztár pénztárába az Erzsébet királyné-szanatórium alapjának javára adományozott 100.000 koronát.

— (A cár leányának balesete.) Pétervárról a cár legidősebb leányának, a kilenc éves Olga nagyhercegnőnek súlyos balesetéről érkezik jelentés. A fiatal nagyhercegnő szombaton délután sétakoosizásra készült. Amikor kocsiba szállt, a kísérő udvari inas oly szerencsétlenül csapta be a kocsiját, hogy az beszorította a hercegnő két ujját. A nagyhercegnő feljajdult fájdalomában és elájult. A kocsit rögtön visszafordult és a hercegnőt ágyba fektették. Az udvari orvosok véleménye szerint a nagyhercegnő két ujját amputálni kell. A cári családban a baleset nagy szomorúságot keltett.

— (A bileki áldozatok.) Még egyre érkezik hír a bileki bakákról, nem hivatalos uton, sőt még táviratban sem, hanem titokban, a szegény katonáknak hozzátartozóikhoz írott keserű leveleikben. Egy ilyen baka-levél, amelyet egy bileki katonas írt vidéken lakó barátjának, elmondja, hogy *súlyos rabságra ítélték az újkor fellázadt katonákat*. Egyelőre csak a főbűnösöket ítélték el. *Kuczka Mihályt*, aki a király képét összetépte, *három esztendei várfogságra* és lefokozásra ítélték. Ugyancsak három esztendei várfogságot kapott *Molnár János* közkatonája is, aki újév napján résztvett a zendülésben, a várkaparadé alkalmával pedig a *Kossuth-nótát* énekelte. Még vagy *tizenöt katonát ítélték el* egy évi, tíz- és nyolc hónapi börtönre, néhányat pedig szabadlábra helyeztek. Az elítélteket Péterváradra, a katonajegyházba szállítják. A katonák körében a szigorú ítélet nagy megdöbbenést keltett és temetői csönd honol azóta az összes kaszárnyákban. Február 9-én a csöndet egy puskadörrenés zavarta meg. Egy vár-tűz: *Prascaics József* vasmegyei fiú, aki szintén már a negyedik évet szolgálta, kétségbeesésében szolgálati fegyverével magára lőtt és másnap a kórházban meghalt. Csütörtök délután volt a temetése. Néhány nappal ezelőtt ismét három embert vittek Trebinjébe s a harminckilences bakák közül szintén három ül a trebinjei várban. Egyébként nagy örömet okozott az a hír, hogy a magyar ezredeket kicserélik s az öreg bakák végre megszabadulnak. De erről is úgy beszél mindenki, mint olyan dologról, amiben nincs sok bizalmuk.

— (Nyugalmozott földmivelésügyi főtisztviselők.) A hivatalos lap mai száma a földmivelésügyi kormányzat két főtisztviselőjének nyugalmaztatását jelenti. A király megengedte, hogy *Tormay Béla* miniszteri tanácsos és *Máday Izidor* miniszteri tanácsosi címmel felruházott osztálytanácsos nyugalomba helyeztessék, nekik hosszas, kitünő és buzgó szolgálataikért elismerését fejezi ki, *Tormay Béla*nak pedig kitünő szolgálatai elismerésül az *dilanttkári* címet adományozza. Mind a két távozó főtisztviselő országosan ismert név a gazdák között, mert mind a kettő évtizedeken át szolgálta a magyar mezőgazdaságot kitünő eredménnyel. *Tormay Béla* a magyar állattenyésztés fejlesztése körül szerzett maradandó érdemeit, *Máday* a mező-

gazdaság egyéb ágainak ügyét vitte előre s mint a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének alelnöke, az egész magyar gazdatiszti kart hálával kötelezte le maga iránt. *Tormay* tavaly ülte meg közszolgálatának negyven éves jubileumát s ez alkalomból barátai, tisztelői és ismerősei meleg ovációkkal ünnepelték.

— (Kossuth-serleg.) Az egyetemi ifjuság körében *Kossuth Lajos* halálának tizéves évfordulója alkalmából mozgalom indult meg egy *Kossuth-serleg* alapítására, mely mellett minden évben az ország másik részén áldoznának az ifjak *Kossuth* emlékének. A mozgalmat *Kovács J. István* jogszigorító kezdeményezésére többek által aláírt felhívással indítják meg.

— (Hetven magyar halála Amerikában.) A *cheswicki* borzalmas bányakatasztrófa, amelyről távirataink alapján már megemlékeztünk, az amerikai magyarság történetének legsötétebb napja. Hetvennél több magyar és tót lelte szörnyű halálát a bányában. A katasztrófa összes áldozatainak száma kétszáznál több, akik száz és száz árvát hagytak maguk után. A bányakatasztrófáról most a következő részleteket jelentik:

A munkásoknak igen kis része volt biztosítva halálesetere s így az árvák és özvegyek a bizonytalan sorsnak néznek előbe. A katasztrófa után *Selwyn M. Taylor*, a nagyvagyongu bányamérnök, aki a bányát tervezte, lement a még füstöt okádó bányába.

Az összesereglett férfiak közül egy *Horváth* Ádám nevű győrmezei honfitársunk ajánlkozott a hősiesség vállalkozására.

A mérnök — mint tudjuk — életével fizette meg a vállalkozást, *Horváthot* eszméletlenül hozták fel s alighogy magához tért, ismét lement a bányába. A katasztrófát robbanás okozta. A fölesapó láng az aknákat teljesen összerombolta. A bánya körül leirhatatlan jelenségek játszódtak le. A szerencsétlenül járt áldozatok hozzátartozóinak felségélyezésére már megindult az akció. Pittsburgban már a múlt hét végéig 31 ezer dollár jött össze. A pittsburgi és környéki angol nyelvű sajtó, a Pittsburgban megalakult amerikai segélybizottság, a pittsburgi polgármester rövid két nap alatt 25 ezer dollárt gyűjtöttek össze.

— (Házasság.) *Haraszthy* Hermina, a Vigszínház ismert nevű művésznője kedden, e hó 16-ikán esküdtött örök hűséget dr. *Vécsei Mór* fővárosi ügyvédnek.

— (Horváth Ádám elmebeteg.) Kecskemét város daliás főügyészét tegnap este hozták fel Budapestre, hogy elhelyezzék egyik szanatóriumban s ha még lehet, az elmebeteg főügyészt odaadó gondozás mellett visszaadhassák a társadalomnak. Egy fényes jövőnek szomorú első-tévedése *Horváth* Ádám sorsa. Már fiatal korában magára terelte az emberek figyelmét nagy tehetségével. Alig volt még harminc éves, mikor megválasztották a kecskeméti jogakadémia tanárának s alig töltötte be félévig e tisztét, megválasztották országgyűlési képviselőnek függetlenségi programmal. Három cikluson keresztül képviselte szülő városát s a politikai pályáján csak a szimpátiát gyűjtötte össze a maga részére. Később vissza kellett vonulnia a politikai pályáról, mert nehéz betegség támadta meg az erős szervezetű férfit. Betegségéből felgyógyulva, *Szapponyos Istvánnak*, Kecskemét patriarkájának a kezdeményezésére megválasztották Kecskemét városa főügyészének s e tisztét másfél évig viselte. E hivatalában, melyet kezdetben a legnagyobb lelkiismeretességgel töltött be, ugra előfogta a betegsége s megbénította működésében. Ez idézte elő a napokban azt a szenzációs, de hihetetlen hírt, hogy *Horváth* Ádám főügyési minőségben 6500 koronát sikkasztott a város pénzéből. Természetesen a legnagyobb konsternációt keltette nemcsak Kecskeméten e fölfedezés s a valóság kiderítésére a legszigorúbb vizsgálat indult meg. S a vizsgálat során aztán kiderült, hogy az elvesztettnek hitt összeg, ott volt *Horváth* Ádám lakásán az iratai és ruhái között s sokkal nagyobb összeg hevert szerte széjjel, mint amennyit hiányozni hittek. *Horváth* Ádámot erre hétfőn rögtön szabadon bocsátották, de a szerencsétlen ember már semmit sem tudott a vele történetekről, teljesen elvesztette józan gondolkodását. Tegnap este hozták fel barátai Budapestre, hol a Schwarzer-féle szanatóriumban helyezték el.

— (Adatok Niemetz Gyuláról.) Megirtuk tegnap hogy a rendőrség letartóztatta *Niemetz Gyula* adásvélteli ügynököt, akinek a Röck Szilárd-utcában volt az irodája. Még egy nap se telt el a letartóztatás óta s *Niemetz Gyula* alakja máris teljes megvilágításban áll a rendőrség előtt. *Niemetz Gyula* különösen a kávémérőknek volt közvetítője s a mesterségét olyan tökéletesen űzte, hogy egy év alatt egymaga több mint kétezer emberből csinált tönkrement kávémérőt. A rászédett emberek valóságos nagygyűlést tartottak, amelyre egyikük a következő hirdetéssel hívta össze megcsalt társait:

Felszólítom minden felebarátomat, akit *Niemetz Gyula* megcsalt, jöjjön el a Köt korona-szállóba gyűlésre, ahol a további tennivalót meghatározzuk. Száznál több ember verődött össze s az egybesereglett nagygyűlés megbizta dr. *Vig* Viktor ügyvédet, hogy tegyen följelentést *Niemetz* ellen az ügyészségen. A panasz az volt, hogy *Niemetz* oly pénzt is megvett a feleim, amelyhez tulajdonképpen nem volt joga, de követelését úgy tudta érvényesíteni, hogy a szerződést furfangos módon úgy szerkesztette meg, hogy a tapasztalatlan fél azt meg sem értette, csak amikor *Niemetz* nyuzni kezdte. Tíz százalék provizórt kötött ki mindegyik féltől s költség címén annyit számított fel az eladónak is meg a vevőnek is, hogy ő maga rendszerint többet kapott a kávémérésért járó pénzből, mint maga az eladó. Főbűne azonban az volt, hogy belecsempészte azt a jogát is a szerződésbe, hogy ha nem sikerülne neki eladni az üzletet, hanem más révén történik meg a gazda változása, akkor is ussa van neki a provizóhoz. A feleik, amikor *Niemetz* elébük tette a számlát, természetesen kézzel-lábbal tiltakoztak. De *Niemetz* nem hozta ez zavarba; a szerződése jogilag kifogástalan volt s követelését mindig érvényesíteni tudta a járásbírószágon. Végrehajtás, licitálás útján mindig megkapta a kivetett sarcot. Annnyira ügyesen bujkált a szakaszok közt *Niemetz*, hogy a dr. *Vig* Viktor följelentése hónapokig hevert az ügyészség és a rendőrség asztalán s nem tudtak az ügynök ellen semmit sem tenni. Legutóbb aztán, hogy *Niemetz* egyre szemérmetlenebbül végezte üzlezeit, ügyvédekkel álló küldöttség ment *Pongrácz Jenő* főügyészhez s megkérték, vizsgálta meg kissé jobban a *Niemetz* ügyét, talán mégis lehetne valamit tenni ellene a szegény emberek érdekében. A minap indult meg ez a fölfrissült vizsgálat az ügynök ellen s a rendőri nyomozásnak az lett az eredménye, hogy *Niemetz* tegnap letartóztatták. Kiderült, hogy hamis tanukkal bizonyította több ízben a követelése jogosságát. Arra a hírre hogy a veszedelmes ember ellen újra eljárás indult meg, két nap alatt ötvennégy ember adta be a följelentését a kapitányságon. A pénzüket hajosan fogják visszakapni. Mert *Niemetz* a nagy vagyont, amit a szegény emberek zsebéből összeharcsolt ingatlanokba fektette s mindent a feleségére iratott. Megjegyzendő különben, hogy a letartóztatott ember rosvott multu, másfél esztendőt ült már családja miatt a börtönben.

— (Földrengés.) Római távirat jelenti: Este 11 óra 15 perckor Beggio és Calabriában és Messinában heves földrengést éreztek.

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk
GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését
 BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— (Chicago új színházépítési terve.) Hét óráig tartó izgalomban bővelkedő ülés után a chicagói városi tanács 47 szavazattal 8 ellenében elfogadta az új színházépítési tervet. Az új tervet oly szigorúan írja körül a tűzbiztonsági rendelkezéseket, hogy azoknak betartása ugyszólván teljesen kizárja a tűzkatasztrófát. Három fennálló színházat Chicagóban örök időkre bezáratott a tanács, a többi színházakra pedig alapos átalakításokat rótt.

— (Elveszett) egy apátgyűrűről zöld smaragdgyémántok foglalatú a központi vérosházban vagy annak tájékán. A becsületes megtaláló kellő jutalomban részesül Szentkirályi-utca 28. szám, I. em. 7. ajtó alatt.

— (Orvvadászok harca.) Sásdról írják: A herceg Esterházy-féle hitbizományi uradalomhoz tartozó Szalatnak község határában levő erdőben e hó 14-én leszen állt Panta Albert ági lakos fiával. Mikor a szolgálatukat teljesítő erdőőrök, Borsitzky István és Schneider Ferenc Pantáékat meglátták, megadásra szólították fel őket. Az ifjabb Panta erre fegyverét az erdőőrökre sűrítette és a lövések közül az egyik Schneider Ferenc kutyáját találta, a másik Borsitzky Istvánnak a lábát sebezte meg. A merénylet után, mely világos nappal történt, az orvvadászok elmenekültek. Borsitzky sebe nem veszélyes. A vizsgálat a vakmerő orvvadászok ellen folyamatban van.

— (A lomt-utcai rabló.) A rendőrség széleskörű nyomozást indított a lomt-utcai utonálló ellen, aki Czeisler Andor gyári könyvelőt revolverrel mellbelőtte s elrabolta tőle 1418 koronát tartalmazó bőrtáskáját, ellillant vele. A detektívek tegnap délelőtt két órakor ráakadtak a gyanúsított rablóra, aki Torma Ernő volt gyári munkás. A rabló a Hungária-körút 59-b) számú kifőzőben rejtőzött. Eleintén tagadni próbált, de utóbb megvallotta, hogy ő követte el a rablótámadást. Azt állítja, hogy a pénzestáskát, újságpaprosba göngyölve, a Gömb-utca egyik fűres felkén rejtette el. A detektívek elmentek vele a jelzett helyre, az újságpaprosot meg is találták, de a pénzestáska nem volt ott. A rabló azt mondta, hogy bizonyára elvitte más a pénzt, de a rendőrség valószínűbbnek véli, hogy Torma Ernő egyebütt, biztonságos helyen dugta el a pénzt s nem akarja a rejtek helyét elárulni.

— (Hugo Viktor és a csacsi.) A franciák kegyelele egyre buzgóbban áldoz nagy költője emlékének s hogy ne csak szóval, hanem tettel is kifejezze hálaát nagy szá iránt, — gyűjti az anekdotákat, amelyek Hugo Viktortól keringenek. Egyike a legjellemzőbbeknek Hugo Viktor gondolkodásmódjára az, amely alább következik. Nyilvánvalóvá válik ebből a kis anekdotából, miképpen gondolkozott a hírsága miatt rossz hírbe kevert, rendjelekkel és kitérítésekkel elhalmozott költő egy tudós társaságról, amelynek ő is tagja volt s amely minden időben büszkesége vala a francia népre. Egy magános sétáján, amint elmerengve járta az utcákat, gyöngéd érintést érzett a vállán. Hátrafordult s egy csacsi pillantott meg, akit erre a gyengédségre valószínűleg az éhség készítetett. Hugo Viktor odahaza elmesélte élményét s aggódva tette hozzá:

— Csak nem történt talán valami az Akadémiában! Nagyon nyugtalan vagyok...

Mikor övéi kissé elképedve tudakolták tőle a két dolog összefüggését, a költő mosolyogva mondta:

— Félek, hogy az a csacsi a szavazatomat kérte tőlem!

Es valóban, a legelső hír, amelyet a posta hozott értesítette a költőt Barante akadémikus haláláról. Egy szék hát megüresedett, amelyet be kellett tölteni!

— (Zendülő huszárok.) Lembergől táviratozza tudósítónk, hogy a *Dziennik Pólszkij* értesülése szerint a 12. huszárezred négy altisztje és 16 közlegénye fellázadt, mert a három évtől régen kiszolgálták és még mindig nem szabadságot kaptak. A katonai parancsnokság fogságra vetette a zendülő huszárokat. A harmadéve szolgáló huszárok közt nagy az elkecseregés.

— (Egy érült rémtette.) Varsóban kínos feltűnést kellett Denszky grófnak, egy elméjében hirtelen megzavarodott ismert embernek rémtette. Palotája előtt valami ügyben népgyűlést tartottak, amikor a gróf megjelent az erkélyen és forgópisztolyait egymásután sűrítette el. Három ember a golyók által találva meghalt, hárman megsebesültek. A vérengző gróft a rendőrség embereinek egy pisztolylövéssel meg kellett sebesíteniük, hogy további vérengzésének elejét véve, őt ártalmatlanná tegyék.

— (Elfogott pénzhamisítók.) Szatmár-Némethől írja tudósítónk: Jó fogást csinált tegnap a *Jábián-háza* csendőrség. Elfogott egy pénzhamisító bandát, amely hamis pénzeivel valóssággal elárasztotta a vidéki vásárokat s a szomszédos községeket. Hosszas kutatás után a csendőrség kiderítette, hogy egy hamis pénz Nagybecskerekéről kerül forgalomba s hogy *Erdei József* és *Szántó* nevű nagyecsed-i lakosok pincéjében készül. A pénzhamisítók épp munkában voltak, mikor a csendőrség betoptant műhelyükbe. A halomban heverő ötkoronásokat rögtön lefoglalták s a főcinkosokat a gyártáshoz használt összes eszközökkel együtt a szatmári törvényszék fogházába szállították.

— (Tolvajok automobilon.) A tolvajlás terén is hódít immár az automobil, mint a «közlekedés lebonnyolítási eszköze». A spanyolországi *santillana-i* híres templomból tolvajok több száz kilogramm sulyu arany és ezüst edényt és megbecsülhetetlen értékű oltári tárgyakat vittek el. A tolvajok automobilon jelentek meg s miután az ellopott tárgyakat felrakták, szépen odébb tőltöltek. A csendőrség nem érte utól a vakmerőket.

— (Életunt leány.) Ma reggel 5 órakor *Szoboda* Kati 22 éves csodéleány a Kádár-utca 6. számú ház II. emeletéről az udvarra ugrott. Súlyos sebesülésével a Rökusha vitték.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgőnyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

x Aki kertjét szereti és szép virágokat, szép konvhakerti terményeket akar, az fedezze magának *Moulner Ódóné cs. és kir. udvari magkereskedésében* Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 33. szám. A cég idei főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Népszínház. A *Népszínházban* tegnap este lépett fel először Szamosi Elza a «Katinka grófnő» címszerepében. A színházat erre a kulissza-szenzációra megtöltötte a közönség, mely jórészt a művészvilág ismertebb — s ez alkalommal kíváncsi — szereplőiből állott. Állítólag demonstráció is volt készülvén, ez azonban elmaradt, illetőleg átalakult lanyahtetszénnyilvánítássá. Szamosi Elza képességeit a Király-színházról már eléggé ismerjük s most is csak azt konstatálhatjuk róla, hogy igen szép hangja van, de játéka gyenge, szubrett-vér pedig absolute nincs benne. A kisasszony opera-színpadra való, ott kisebb szerepekben meg is fogja állani a helyét. Partnerre volt *Komlóssy* Emma, kinek rendkívül kedves csengésű hangját csak most, a Szamosi-éval való összehasonlítás után lehet igazán méltányolni. Volt természetesen virágcsokor is s az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy Komlóssy nagyobb volt, de Szamosié — hosszabb. Manapság már ilyeneken fordul meg egy darab sikere. m. f.

* Hírek a Nemzeti Színházról. Herczeg Ferenc nagysikerű színművét, a *Dolovai nábob* leányát holnap, szerdán 85-ötödik adják a Nemzeti Színházban. Ez alkalommal Szentimainé szerepét újra Csillag Teréz vette át, aki ezt a Nemzeti Színházban kreálta. A darab főszerepeit ezúttal is Török Irma, Szacsavayné, Császár, Gyenes, Bakó, Dezső, Horváth, Nádas Béla és Rózsahegy-i játszószék. Holnapután, csütörtökön Barrie fantasztikus színműve, az *Egyenlőség* immár a 15-ik előadását éri meg, a rendez szereposztással s a két főszerepben P. Márkus Emiliával és Pethessel.

* Az országos mintarajziskola és rajztanárképző kiállítás. Az országos mintarajziskola és rajztanárképző kiállítását tegnap délután nyitotta meg *Székelty Bertalan* intézeti igazgató a tanári kar s a növendékek jelenlétében. Mintegy 900 képet foglalt magában az intézet öt terme, köztük számos olaj, aquarell és pastellképet. A kiállítás díjtalanul megtekinthető naponta reggel 9 órától esti 5 óráig az Andrássy-ut 71. szám alatt levő rajztanárképzőben.

* Herczeg Ferenc új darabja. A Nemzeti Színház igazgatósága Herczeg Ferenc új darabot fogadott el előadásra. A darab háromfelvonásos történelmi színmű. A címe: «*Bizánc*» és értesülésünk szerint még ebben a szezonban előadásra kerül.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Egy szocialista vezér. A nemzetközi szocialdemokrata-párt a múlt év április 12. 13. és 14. napjaira országos kongresszust hívott össze a fővárosba. A győri szocialista szervezet képviselőjében Kaszaky György győri lakatossegéd jelent meg a kongresszuson, amelynek első napján mindjárt fulmináns beszédet is mondott.

... «Az a munkásosztály alkotta azt a koronát — ugymond — amelyvel megkoronázták azt a királyt, aki elismerte az alkotmányt és mégis megszegi az alkotmányt, megszegi az alkotmányt akkor...»

Beszédét itt tovább már nem folytathatta, mert a kongresszus elnökének dr. Goldner Adolfnak figyelemztetése után Jömel Nándor ügyeletes rendőrkapitány megvonta tőle a szót. A megszakított beszéd azonban nem hangzott el minden hatás nélkül. A rendőrség hivatalos gyorsírójának dr. Vörös Oszkárnak feljegyzése alapján a kir. ügyészség pörbe fogta Kaszaky Györgyöt királysértés vétsége miatt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti kir. törvényszék Agoraszó bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy ő királysértő beszédet akart mondani, vagy hogy ilyen mondatot volna. Azt az inkriminált részét beszédének be sem fejezhette, mert a rendőrkapitány félbeszakította s megvonta tőle a szót. Dr. Vörös Oszkár gyorsíró fenntartotta tanuvalomlásában, hogy a vádlott csakugyan használta az inkriminált kifejezést. Ezzel szemben a kongresszus elnöke, dr. Goldner Adolf kijelentette, hogy ha Kaszaky azt mondogatta volna, amit most neki tulajdonít a vád, ő menten megvonta volna tőle a szót. A bíróság dr. Geszti Andor vád és dr. György Károly győri ügyvéd védelme után nem látta beigazoltnak azt, hogy a vádlott királysértést követett volna el s ez alapon fölmentő ítéletet hozott.

— Kegyetlen boszu. Szegzárdról írják: A múlt év október havában Pálta tolnamegyei községben Borbély János nyolc társával együtt vadállati kegyetlenséggel boszúból agyonverte Molnár Józsefet és Kovács Jánost, Mányok Jánost pedig súlyosan megsebezte. A szegzárdi törvényszék öt napig tartó tárgyalás után f. hó 13-án este hirdette ki az eskütételeket, mely szerint Borbély Jánost 15, Borbély Józsefet 12, László Jánost 8 évi fegyházra ítélte, míg László József, Czike József és Borbély Pál 4—4 évi fegyházra kaptak. Az ítélet ellen ugy az elitéltek, mint a védők is semmisségi panaszt jelentettek be.

— Elitelt igazgató. Pozsonyból jelentik: Hrusovszky Igor, a vágújhelvi népbank tisztviselője, tavaly a Markovits testvéreknek pánszláv igazgatásukért történt eltelése után a Povaszke Noviny tót hírlapban magyarellenes cikket írt, mely miatt a pozsonyi kir. ügyészség magyar nemzet elleni igazgatásért vádat emelt ellene. A pozsonyi kir. törvényszék ma tárgyalta az esetet. Törvényszéki elnök Petőcz Gábor, ügyész Glósz Ernő, védő Markovits Rezső ügyvéd. Az esküdtsek Hrusovszkyt igazgatásban vétésnek találta, mire a törvényszék őt három napi fogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

(s.) **A fehér magyar marha fogyása.** Mérvado egyének, akik a marhapiac jelenségeit figyelemmel kísérik, utalnak azon mindinkább kidomborodó észleletre, hogy az a páratlanul kitűnő igás-anyag, amelyet a magyar marhában birunk, most már észrevehetőleg fogy és folyton nehezebb és nehezebbé válik a gazdáknak ez irányban fennforgó szükségleteit kielégíteni. A tavaszi ilyolya még téli szunnyadásában van és máris érvényre léptek a tavaszi marha árak. Az erdélyi vásárok közül nem utolsó a szászregényi, a melyen 3000 darab ökröt is szoktak felhajtani. Vasárnap tartották meg a vásárt és a felhajtás a szokottnak egy negyede sem volt. A nyugat-magyarországi uradalmak vevői pedig egymásra hajtották az árakat, úgy hogy 1100 koronát is fizettek egy pár marhért. De nemcsak Erdélyben, amely ma még mindig ő beszerzési forrása a nép fehér ökrének, hanem a kelet-magyarországi vásárokon is abnormis jármos ökrök árak vannak; de amellett a felhajtott minőség is hitvány, úgy hogy azok a páronkint 1150—1200 kilós minőségek, amilyenekre a kötött földi birtokoknak szükségük van, ma csak elvétve találhatók föl. A fehér marháknak ezen szembehelyesítő fogyása véget vet azon luxuriosus gazdálkodási rendszernek, amely cseh és nyugatmagyarországi gazdaságokban divatos volt s amely abból állott, hogy a fehér ökröket aratás után vették, szántottak velük néhány hónapig és azután hizóba vetették. Ez a nagy anyagpazarlás ment addig, amíg trivialis kitételrel élve, dögiben volt és ennek folytán olcsó volt a fehér marha, ma azonban a tetemesen nagyobb jármos ökrök áraknál utalva vannak arra a gazdaságok, hogy a fehér marha igavonó képességét 3—4 vagy több évre kiterjedőleg is kihasználják.

A fehér marha helyét a tarka nyugati marha foglalja el, amely részint a teigazdaságok szaporodása, részint a tarka hizott tinókért fizetett magas árak miatt, de a legelők folytonos fogyása következtében is, amely a fehér marha nevelésének nélkülözhetlen feltétele, mindinkább elfoglalja a terepnumot. A baj csak az, hogy a tarka ökrök jármozására nem kedvelt. Részint lassabb járása, de főleg a mi nyári melegüket tűrni nem tudó természete miatt, nem kell a magyar gazdáknak és így, ha — amint előre látható — a magyar fehér marha azon mértékben fog megrikolni és drágulni, mint azt most észleljük, akkor részint a gépszántás fog nagyobb mérvben terjedni, részint úgy, mint a nyugati államokban is láthatjuk, az igás ló fogja helyét elfoglalni. Ezen perspektíva felé közeledünk feltartóztatlanul, anélkül, hogy a dolgok fejlődését bármiként is megakadályozni lehessen.

Új gazdakör. A földmivelségi miniszter a *mezőkövesdi katolikus gazda és olvasóköri* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Téli kikötő a fővárosban. Szakértekezlet volt tegnap a földmivelségi miniszteriumban a *Lágymányosi téli kikötő* dolgaiban. Az ülésen *Makfalvai Géza* államtitkár elnökölt, előadó pedig *Zsák Hugó* osztálytanácsos volt, aki a téli kikötő terveit ismertette. Az előadó szerint okvetlenül szükséges a főváros közelében, de a hidak mögött egy *téli kikötő*, amely azonban nem pótolhatja a tervezett kereskedelmi kikötőt. A költség körülbelül 2.700.000 korona volna. A terv kidolgozásánál az a gondolat is vezette a földmivelségi miniszteriumot, hogy a téli kikötő medencéi és az azokat övező térség egy állandó kiállítási terület kiegészítő részei legyenek, mert kiállításokat ezután is fognak Budapesten rendezni, még pedig arra alkalmasabb hely nincs, mint a Duna mellett fekvő terület. *Gonda* osztálytanácsos a tervezett két medence közül csak az alsót tartja szükségesnek, mert az óbudai és újpesti kikötőben annyi hely van, hogy a Lágymányos csak olyan hajók részére szükséges, amelyek közvetlenül a jégzajlás idején keresik föl a medénkhelyet és azért kimondani kívánta, hogy az építendő egy medencébe csak ilyen hajók mehetnek. *Kovács* Aladár kiemelte, hogy a kereskedelmi és a téli kikötő rendeltetés és felszerelés tekintetében annyira különböző, hogy azokat egymással szembe állítani nem is lehet; a téli kikötőnek nagy vízfelületre, a kereskedelmi nagy partterületekre van szüksége. *Garancs* osztálytanácsos városrendezési tekintetből aggodalmasnak tartotta, hogy két medence legyen, mert ezáltal majd két kilométernyire lesz elfoglalva a part; egyelőre egyet eleendőnek tart és azért közvetítő indítványt terjeszt elő, amely szerint a felső medence kérdése függőben marad on. A főváros nevében *Kun* tanácsos különös tekintettel a jövő fejlődésre, továbbá *Rapaich* igazgató a Magyar Folyam- és Tengerhajós Részvénytársaság képviselőjében mindkét medence építése mellett foglalt állást. *Kenessey* és *Kvassay* miniszteri tanácsos hozzászólása után az elnökölt államtitkár konstata, hogy a megjelentek

— a kereskedelemügyi miniszterium képviselőinek kivételével — mind a két medence építését szükségesnek tartják. Azután a földmivelségi miniszterium, a főváros, a közmunkák tanácsa és a jogügyek igazgatóságának képviselői tanácskoztak a létesítendő téli kikötő tulajdonképeni kérdésének rendezése és a díjak ügyében.

Selyemfonógyár Lugoson. A földmivelségi miniszter Lugoson *selyemfonógyárat* épített. Az épületekre most irták ki a pályázatot.

Állatvásárok és tüzkárok decemberben. A magyar birodalomban 1903. évi december hónapban összesen 206 országos állatvásárt tartottak, melyek közül 35 Horvát-Szlavonországra esik. Ez állatvásárokról *felhajtottak* összesen 276 827 szarvasmarhát, 80.742 lovat, 9411 juhot és 78.360 sertést. *Eladtak* összesen 107.641 szarvasmarhát, 19.550 lovat, 3826 juhot és 25.495 sertést. — Ugyancsak 1903. évi december hónapban 715 községben 811 tüzeset fordult elő 1134 károsulttal és 1.041.254 korona kárösszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 657 károsult község és 720 tüzeset esik 1070 károsulttal és 996.072 korona kárösszeggel.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 25,000 mm. 20—25 fillérrel magasabb áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 400 mm. 80.5 k. 9.25 korona, 1000 mm. 80 k. 9.25 korona, 200 mm. 80 k. 9.25 korona, 500 mm. 80.5 k. 9.10 korona, 500 mm. 81 k. 9.20 korona, 100 mm. 80 k. 9.20 korona, 100 mm. 78 k. 9.20 korona, 100 mm. 80 k. 9.20 korona, 250 mm. 78.5 k. 9.05 korona, 400 mm. 80 k. 9.05 korona, 100 mm. 80 k. 9.05 korona, 100 mm. 80 k. 9.05 korona, 200 mm. 80 k. 9.05 korona, 100 mm. 80 k. 9. — korona, 100 mm. 79 k. 9.20 korona, 200 mm. 78.5 k. 9.10 korona, 250 mm. 79 k. 9.10 korona, 1000 mm. 77.4 k. 9.15 korona, 1000 mm. 80 k. 9.15 korona, 500 mm. 81 k. 9.15 korona, 250 mm. 76.8 k. 9.05 korona, 100 mm. 78 k. 9.05 korona, 850 mm. 77.5 k. 9.05 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 77.5 k. 8.87 korona, 500 mm. 76.5 k. 8.95 korona.

Pestmegyevidéki: 600 mm. 80 k. 9.05 korona, 600 mm. 79.5 k. 9.15 korona, 800 mm. 80 k. 9.15 korona, 500 mm. 78 k. 9.05 korona, 400 mm. 79 k. 9.05 korona, 500 mm. 78.5 k. 8.95 korona, 350 mm. 78 k. 8.95 korona, 300 mm. 77.5 k. 8.60 korona, 300 mm. 77.3 k. 8.60 korona.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 77.5 k. 8.75 korona.

Bácskai: 2100 mm. 76.4 k. 9. — korona.

Dunai: 2600 mm. 76 k. 8.65 korona.

Szerb: 240 mm. 77 k. 8.70 korona, 4000 mm. 77 k. 8.60 korona.

Raktárúri: 2160 mm. 75 k. 8.80 korona, 1400 mm. 75 k. 8.80 korona.

Bánsági: 2800 mm. 77 k. 8.70 korona.

Eozs: 500 mm. 6.95 korona, 200 mm. 6.90 korona, 500 mm. 6.80 korona, 100 mm. 6.90 korona, 500 mm. 6.90 korona, 1000 mm. 6.90 korona.

Zab: 100 mm. 6.05 korona, 100 mm. 6.02.5 korona, 100 mm. 6. — korona, 100 mm. 5.90 korona, 200 mm. 5.65 korona.

Tengeri: 400 mm. 5.40 korona.

Érték-tőzsde.

A külföldi lanyha esti zárlatokkal egybehangzóan az irányzat meggyitáskor gyenge volt. A gyengülés átterjedt a déli tőzsde forgalmára is s csak az üzlet vége felé szilárdult meg egy kissé az üzlet.

Az előtőzsdén jegyezték

Oszták hitel	637	634.50	634	—
Magyar hitel	746	746	745	—
40 ^o koronajáradék	97.40	97.40	—	—
Leszámitolóbank	450	450	450	—
Jelzálogbank részv.	503	503.50	503.50	—
Rimamurányi	457	457	456	—
Allamvasut	636	635	634	—
Városi villamos	313	312	312.50	—
Budapesti Közüti	582	582	582	—

A déli tőzsdén zárlatok:

Oszták hitelrészvény	684	—	—	—
Magyar hitelrészv.	746	744	—	—
40 ^o koronajáradék	97.25	—	—	—
Leszámitolóbank	450	—	—	—
Jelzálogbank részv.	501	—	—	—
Rimamurányi	405	—	—	—
Allamvasut	632	—	—	—
Városi villamos	312	—	—	—
Budapesti Közüti	582	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Gáspár Mózes.

Irtá: Jakab Ödön.

Kivezettek a tehenet az istállóból s megkötötték a ház előtt, a nagy eperfához. Azután nem sokára megütötték a dobot és elkezdődött a szomorú árverés.

— Harminchat forint! . . . Ki ad többet érte? — kiáltotta közömbösen a végrehajtó. Aztán várt, hogy az emberek gondolkozhassanak.

Várhatott! Nem felelt senki a szavára. Csend volt. Csak a szegény, beteg Péter Izsák keserősége jaidult ki a házból olykor az ablakon. Na, meg a felesége sirdogált csendesen a pitvarajtó előtt. Egyéb hang semmi az egész udvaron. Különben is gyér volt a közönség. S az a kevés nép sem azért gyűlt össze, hogy rálicitáljon az eladó tehenre, hanem a kíváncsiság és a szána-kozás vitte oda őket. Mert hát Péter Izsák csakugyan számáradó ember volt! Már több, mint egy esztendeje fektűt valami tagbénító, súlyos nyavalyában. A maga emberségéből még bár csak egy inget sem tudott váltani. A feleségének kellett gondozni mindenben, holott a gondozására még öt apró gyermek vala rászorulva. De hát így is valahogy csak meglettek volna, ha az az istenverte adóhátralék nem nő a nyakukra. Az a gyöngye asszony, ha nehezen is, ellátott minden bajt, csupán ezzel az egyvel nem bírt boldogulni. Eleget küzködött, eleget guzslódott, hanem a vége mégis csak az lett, hogy ime, az egyetlen teheneknek kell az adóért helyt állni!

— Harminchat forint! . . . Ki ad többet érte? — ismételte meg a végrehajtó s megint várt, mint előbb.

A Péter Izsák gyermekei oda sereglettek ácsorogni a végrehajtó mellé s nagy gyönyörűséggel élvezték hol a jámboran kérdőz tehenet, hol meg a szokatlanul sok idegen embert. Mikor a siránkozó anyja észrevette, odasielt, összefogdosta őket s keserves panaszszal taszigálta be a pitvar felé.

— Jaj, menjetek bé innét, menjetek bé innét! Legalább ti ne lássátok a pusztulásunkat! . . . Eredjétek bé édes apátokhoz s kérjétek meg, hogy minket is vigyen magával ki a temetőbe! Mi is oda valók vagyunk!

— Harminchat forint! . . . Na, hát senki sem szól? — hangzott bosszankodva a végrehajtó szava.

— Harminché! — szólt távolról egy hang, de olyan határozatlanul, olyan tartózkodva, mintha a kiáltója inkább szeretné, ha senki sem hallaná.

Egyszerre mindenki arra felé nézett. Gáspár Mózes, az adószedő, állott ott egyedül, lesütött fővel és szemére mélyen lehuzott kalappal. Ő szólott az imént.

Az emberek megbotránkozva dobálták feléje a szót:

— Ugyan nem szégyelné ezt a tehenet innét elhajtani? Van lelke?

— Hagyja el, ne fájjon fel mindent a gyermeke számára!

— Disznóság!

Gáspár Mózes mindezekre csak a vállát vonogatta s röstelkedve morgott:

— Én a törvényt nem szégyellem! Akinek pénze van, miért ne forgassa?

Pedig bizony ez alkalommal neki sem volt pénze. Hanem volt adópénz elég a kasszában. Onnan vett. Ugy eszelte ki, hogy a tehenet holnap jó haszonnal el fogja adni a makfalvi vásáron s a kasszába a pénzt ismét visszateszi. Ami haszon marad, az meg jó lesz a fiának. Miért ne gyűjtene annak a gyereknek, mikor van alkalma? Ne legyen koldus, ha majd emberszámba serdül.

A végrehajtó vontatott, lassu tempóban kiáltá: — Harminché! . . . Először . . . másodsor . . . harmadszor!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904 február hó 17-én.

M. kir. Operaház.

Zárva.

Nemzeti színház.

A dolovai nábob lánya.

Irtó: Herczeg Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Kalinka grófnő.

Nagy operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irtó: Faragó Jenő. Zenéjét szerző: Hübös Iván. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

Az erény utjai.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtó: Flers és Caillavet. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Hősök.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtó: Shaw. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Balaton.

Kezdeté fél 8 órakor.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképészeti műterme
fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságú Bromidplatina fénykép	3.-kor.
passzpartout kerettel	1.-
6 minon fénykép	2.-
6 vjelt	4.-
6 kabinet	5.-
6 makart	5.-

mind a legfinomabb szavalt kivitelben. Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvételek esős időben is eszközölhetők este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendések minden fénykép után is eszközölhetők.

Schoffola Ernő A ruganyanyagártás meghonosítója
Budapest, VI., Andrassy-ut 2
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre
árjegyzék ingyen.

Párisi Divatu Filz Cilinderek
kizárólag a

Kalap Királynál kaphatók
Budapest, Kossuth Lajos-utca
(Klotild Palota)

„GÖBESÁGOK“ kacagtató
székelyhistoriák
II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K.40F. ért.
küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPEST IX. Kötőház

Régi, Budapesten megjelenő politikai napilap, melynek biztosított bevételei és egy napilappal járó összes kedvezményei vannak, igen jutányosan átadó.

Politikai és gazdasági érdekesportoknak, esetleg magánosoknak, kik előkelő társadalmi pozícióhoz akarnak jutni, igen ajánlatos. Az átvételhez, a fentartáshoz megkívántató forgótőkét is beleértve, 20.000 forint szükséges.

Csakis levélbeli kérdézőkódéseket kér, melyekre levélbelileg válaszol Kurdy Rezső, VIII. ker., József-körút 59-61. sz., II. em. II.

Brázay-féle sósorszesz.

Használati utasítás minden üveghöz mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Családi Regénytár

Egy kötet ára
1 korona.

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, Szentkirályi-utca 28.sz.

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni

A MAGYAR FÖLD.

Két kötet. Irtó Sziklay János. Két kötet.

Szép félvázonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Magyarország földrajzának ezen népies ismertetőjét nem ajánlhatjuk eléggé egy nép- és olvasóköreinek, valamint hazánk földrajzi leírása iránt érdeklő olvasóink figyelmébe. Érdekes és tanulságos tartalma egyaránt ajánlatosá teszi megismerését.

Megrendelhető
a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
(Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,
a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.
A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságú rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, díszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.
A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyegyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársáknak

Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész, Baranya-Csuzan.

Két kis

Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Alapos oktatást

a francia, angol, olasz, magyar és német nyelvben (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy úrnő, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer.

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

Földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, háztársaságok, telkek stb. további környékbeli ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7%-os kamattal mellett: személynél, hitel kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákos-Szent-Mihály, Lajos-u. 396.

Eladó egy négyes eszéplögarnitúra, egy fűkaszáló gyűjtővel Fazekas Jánosnál, Krasznán.

Kis gyermek-

padocskaszalkával olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. (12152)

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokaik nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melvre csak 4% kamattal a tőke is törlesztéses s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, telies bizalommal forduljon **Grünfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mőték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körut 31/a.

Használt férfiruhákat

fehértelű stb. veszek legmagasabb árban. Singer, Lujza-utca 16. 902

Függönyök

felrakását, diványokat, futeleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészíték háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester Budapest, Teréz-körut 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű úri, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Orlik András

cipész-mester Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült úri, női- és gyermek-cipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3:50, 4, 4:50 és 5 ft. Női cipők 3, 3:50, 4, 4:50 és 5 ft. Gyermekek-cipők 1 ft 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számíthatnak. Javítások gyorsan s fontosan eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha

készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R. saját készítményű úri, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadtatnak.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST

borotva homorú-készírtűde villanyborotva. — Különleges szi dízet horbely- és fodrászati-cikkekből. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenhill-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kárpitos munkákat részletezésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

köveletet minden a világon! válaszbélyegyet kérek. «Telegdi» Marosludason.

Alapos oktatást

a francia, angol, olasz, magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy úrnő, ki az illető országokban tartózkodott. Kitűnő referenciák. VII., Erzsébet-körut 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

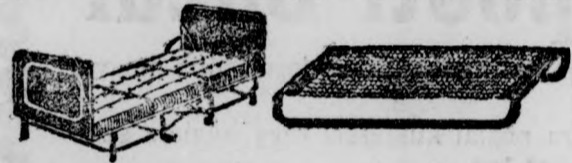
Díjtalanul

melegítotok kezesség-nélküli kölcsönügylekben önálló, hitelképes egyéneket diskret gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képiró-utca 11. küldendők. Válaszbélyeg.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körut 58, ki-kepez felnőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levelbelleg sajtáthadják el a könyvvitelt.

LEGZSEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB
PAP, PAP, PAP

10 SZÉHAJTHATÓ VASÁGY 3 KIVEHETŐ MATRACGAL 10 FT. I ACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5 FT.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tejszó árúk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak! Pontos kiszolgálás! Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány! ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester. VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkelemben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 ft árakban a legújabb divatkelemből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 163

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Óriási raktár divatos Szukunasz Sztóla gallérokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.

TSUK MIKSANAL, ANDRASSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

Elegáns női ruhákat

készíték saját műtermében mérték után 15 és 18 ft-ért. A 18 ftos ruhák 2 ft 50 kros divatszövetből készíttetnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalij és Paletó, a téli divat disse 15 és 18 ft. — Elegáns angol és francia Szalontóittek 18—20 ft és teljebb. Téli kabátok és Paletok, finom fekete posztóbból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 ft. — Pngyolák flanel vagy barchetból 3 ft 50 kr., 4 ft 50 kr. — lngblouok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 ft 20 kr., 1 ft 40 kr. — Divat lngblouok atlasz flanelből 1 ft 90 kr., 2 ft 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60—1.90 ft., 2 ft 20 kr., 2 ft 80 kr., 3 ft 80 kr. Vidéki megrendelések lelküismeretesen eszközöltetnek. Mértékmegeadás fel-öböség, alsóböség, ujjá hossza vagy egy jól álló derékés aljhosza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tisztta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselők kerestetnek. (206.0)

SCHMIDT M.

sajgyáró, nyerges és bőröndös Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25. Kocsizó- és lovagló-szerszámok. 97 Mindennemű utazóböröndök. Megrendelések és iavitások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SEY DEZSÓ-NÉ cimbalom tanintézet

Kerepesi-ut 34. sz., II. e. 25. *Televokosás az év bármely szakában.* 251 **Alapos oktatás cimbalomjátékban.** Értékezés: Kedd, osütörtök és szombat d. e. 10—12.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol **UGORKA TEJ,** mely azonnal eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitoscer) stb. és az arcnak friss üdeséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudro 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyogy- BUDAPEST-észorára Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

Figyelem! Csúfuk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis tén; kép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen készítt hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díjaz keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségyünkét, 1 ft 50 krt számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab öszoosukható vaságy acélsodrony-betéttel, 3-retű matracoccal és terítővel.
csodája! 12 forint 30 krajcár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden szinben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis **GICHNER ÜESTVÉREK BUDAPEST,** Muzium-körut 27.
Paplan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

A magyar nemzet története.
Elbeszéli Bodnár Gáspár.
Két kötet.
Szép félvászonkötésben, szines borítékban 1 kor. 20 fill.
Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. ker., Szentkirály-utca 28.)

Budapestre utazók becses figyelmébe!
Ki akar jól rágni?

FOGAK 2 forinttól és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő togsorok javítása 2 óra alatt 1 firtól. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körut 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet. 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünneppapokon is.